

Decyzja
Prezydium KK
nr 156/24

ws. opinii o projekcie ustawy o bonie senioralnym

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie odnosi się do działań wspierających rodziny w opiece nad zależnymi rodzicami/krewnymi. Dobrym kierunkiem jest ułatwianie pracownikom łączenia życia rodzinnego z zawodowym. Jednak projekt *ustawy o bonie senioralnym* w zaproponowanym brzmieniu może być jedynie pilotażem systemowego rozwiązania, gdyż jego koncepcja może okazać się niewystarczająca, aby osiągnąć spodziewany rezultat.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” przedstawia następujące uwagi szczegółowe:

1. W projektowanym art. 6 ust. 2 ustala się limity dochodowe osób uprawnionych do otrzymania wsparcia w formie bonu senioralnego. O ile ustalenie górnej granicy dochodu dla gospodarstwa jednoosobowego (pkt 1) jest przejrzyste, o tyle ustalenie górnego dochodu gospodarstwa domowego (pkt 2) na poziomie maksymalnym w kwocie 3 krotności minimalnego wynagrodzenia bez względu na liczbę członków gospodarstwa domowego jest daleko niezrozumiałe, nieczytelne i wydaje się niesprawiedliwe. Trudno porównywać sytuację rodziny dwuosobowej do sytuacji dochodowej rodziny trzyosobowej czy czterosobowej. Ustawodawca nie uzasadnia takiej konstrukcji kryterium dochodowego.
Ponadto Związek wnosi o ustalenie innego odnośnika do kryterium dochodowego niż ustawowe minimalne wynagrodzenie za pracę tak, aby zapewnić pełną neutralność corocznych negocjacji jego wysokości. Można odwołać się do wartości średniego wynagrodzenia za pracę w danym roku, które jest publikowane przez GUS.
2. W art. 8 proponuje się ustalenie kwoty wsparcia w formie bonu senioralnego o wartości maksymalnej 2 150 zł. Jednocześnie brak jest deklaracji waloryzacji tej kwoty lub innego systemu utrzymywania jego wartości. Zdaniem Prezydium KK wskazanym jest ustalenie sposobu aktualizacji wartości bonu, tak aby zapewnić adekwatność wsparcia w długim okresie, bez względu na kalendarz wyborczy.

3. Zgodnie z projektowanym art. 9 ust. 2 zapewnienie kontaktów z otoczeniem nie może być przyznane jako samodzielna usługa wsparcia w ramach bonu senioralnego. Prezydium KK nie widzi uzasadnienia dla takiego wyłączenia. Osoby, które nie mogą poruszać się samodzielnie lub z innych zdrowotnych względów są wyłączone lub mają ograniczone możliwości kontaktu z otoczeniem, powinny mieć zapewnioną pomoc i wsparcie, pomimo faktu, że na terenie swojego zamieszkania wykazują samodzielność.
4. Art. 10 określa delegację ustawową dla Rady Ministrów do ustalenia w drodze rozporządzenia szczegółowego sposobu realizacji usług wsparcia, w tym standardy i sposób ich wykonania. Brak załączonego projektu rozporządzenia uniemożliwia ocenę poziomu wyznaczonych standardów, co wydaje się kluczowym przy założeniu, że usługi wsparcia mają być dofinansowane z funduszy publicznych.
5. W projektowanym art. 12 ustala się limity godzin wsparcia podlegającego dofinansowaniu w formie bonu. Projekt nie przewiduje minimalnych ani maksymalnych stawek godzinowych w ramach opłat za usługi, co w świetle maksymalnej kwoty miesięcznej (art. 6) sprawia, że sam system staje się nieczytelny i pozostawia swobodę interpretacji zakresu ustalania wysokości wsparcia. Stawka wsparcia powinna być ustalona w kwocie za godzinę lub zakres wsparcia powinien być określony nie godzinowo, ale w proporcji do stawki miesięcznej, co zagwarantuje jednoznaczność wysokości projektowanego świadczenia.
6. W art. 21 ust. 1 pkt 5 nastąpiło powtórzenie w linijce trzeciej.
7. W art. 22 określa się zakres szkoleń, jakie osoba wykonująca usługi wsparcia w ramach bonu senioralnego musi ukończyć przed podjęciem pracy, jednocześnie nie określa się jakie podmioty mogą te szkolenia prowadzić i na jakich zasadach będą wystawiane zaświadczenia potwierdzające ich odbycie. Istnieje zatem zagrożenie, że wymagane szkolenia nie będą odbywały się na odpowiednim poziomie i staną się jedynie formalnością, za którą kandydaci do pełnienia usług wsparcia będą musieli ponieść opłaty.
8. Art. 39 ust. 1 i art. 42 ust. 4 – decyzje o przyznaniu lub nie bonu senioralnego osobie wnioskującej, a także decyzje o uchyleniu lub zmianie decyzji wydaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Jednak decyzje nie muszą posiadać uzasadnienia. Należy zauważyć, że art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego jasno określa treść decyzji administracyjnej i uzasadnienie jest jej integralną częścią, tak więc, zwłaszcza decyzja odmowna powinna zawierać uzasadnienie. Dlatego, zdaniem NSZZ „Solidarność” nie można dopuścić do takiej konstrukcji, która jest w sprzeczności nie tylko z ustawą kpa, ale także z prawem obywatela do odwołania się od decyzji urzędu, co niewątpliwie dostęp

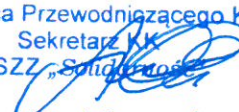
do uzasadnienia przyspiesza i ułatwia. Wprawdzie projektodawca zakłada możliwość zwrócenia się do odpowiedniego urzędu o uzasadnienie, jednak wydłuża to ostatecznie postępowanie i może skutecznie uniemożliwić odwołanie (ze względu na przekroczenie terminów). Nie akceptujemy takiego zapisu.

9. W art. 43 – zupełnie niezrozumiałe jest wskazanie osoby, na rzecz której ma zostać przekazana nienależnie zrealizowana wartość bonu senioralnego. Nienależnie pobrane kwoty powinny bezwzględnie wracać do podmiotu, który je wypłacił.
10. Art. 50 – określa ścieżkę dojścia do wysokości kryterium dochodowego dla osoby na rzecz której świadczone będą usługi wsparcia w ramach bonu senioralnego. Brak jest uzasadnienia dla tych kwot. Sama konstrukcja przepisów jest niezrozumiała i może budzić wątpliwości. Dlatego bardziej właściwym byłoby określenie wysokości kryterium które odnosi się do konkretnych kwot ogłaszanych przez ZUS (np. średnie świadczenie emerytalne), co umożliwi podnoszenie wartości kryterium w tempie proporcjonalnym do zmian sytuacji dochodowej świadczeniobiorców.

W związku z odległym planowanym terminem wejścia w życie ustawy, Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” apeluje o podjęcie dalszych prac nad projektem, tak aby wyeliminować z niego wszelkie wątpliwości i niedopatrzenia.

Gdańsk, 4 grudnia 2024 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz